

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT

Uredništvo in administracija v Ljubljani, Cesta na Moste 22/A. — Družni se ne vnačajo. — Številka pri čekovnem uradu v Ljubljani št. 11.953. — Številka telefona 882. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 4. septembra 1921.

ŠTEV. 92a.

Posebna izdaja Ljubljanskega Velikega Semnja.

Otvoritev ljubljanskega velesejma.

Ob poldesetih so se začeli zbirati na sejmišču zastopniki vlade, gospodarskih korporacij in gosti iz vseh pokrajin naše kraljevine, da se udeležijo slavnostne otvoritve velesejma. jnjskih oddelkov, ministerstev, najnjskih oddelkov, ministerstev, namestništva, člani trgovske in obrtniške zbornice, Zveze industrijev, Zveze gremijev, obrtniških zvez in Kmetijske družbe.

Točno ob desetih je prispel na razstavišče minister trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho in minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukovec v spremstvu pokrajinskega namestnika Ivan Hribarja in bivšega predsednika deželne vlade dr. V. Baltiča. Obenem je prispel kot zastopnik vojnega ministra general Dokič, komandant Dravske divizijske oblasti; v spremstvu trgovinskega ministra so dospeli še kabineta naš rojak dr. Žižek in šef oddelka za notranjo trgovino Jafir Stanković. Iz Zagreba so prispeli predsednik Zveze industrijev S. A. Aleksander in tajnik Marko Bauer, dalje delegat trgovske in obrtniške zbornice in tajnik Zveze trgovskih društev banski svetnik dr. prof. Beloševič.

Ministra je pozdravil predsednik sejsmskega odbora Ivan Bonač s sledečim nagovorom:

V imenu predsedstva glavnega odbora Ljubljanskega velikega semnja, mi je čast, velecenjena gospoda, najprisrčneje pozdraviti Vas v pomembnem tem trenutku, ko otvarjamo prvi veliki semenj v naši državi.

Po vojski, gospoda moja, so začeli rasti veliki semnji po svetu, kakor gobe po dežju in oglašajo se že vprašanja, če jih morda že ni preveč. Ob takem položaju bi se moglo zdeti predrzno početje, da v Sloveniji prirejamo veliki semenj.

Toda nujni vzroki in razlogi so nas naravnost silili do te prireditve. Kar je drugje privajalo do ustanavljanja velikih semnjev, namreč velike premembe v svetovnem gospodarstvu ne v medsebojnih političnih in gospodarskih odnosih, se pri nas uveljavlja morda še v veliko večji meri, četudi na manjšem teritoriju, nego drugje. Položaj Slovenije se je kakor v vseh drugih ozirih, tako tudi v gospodarskem, premenil na mah, ko je bila združena z bratskimi srbskimi in hrvaškimi deželami v eno državo. V prejšnji državi, ki je favorizirala industrijo, trgovino in obrt drugih dežela, je štela Slovenija med industrijalno in trgovsko v primeri z drugimi severnejšimi deželami, malo razvite pokrajine. — Vendar se je vkljub mačehovskemu ravnanju države ž njo, iz lastne moči industrijalno in trgovsko razvila tako, da je sedaj v lastni, v svobodni naši državi postala v razmerju z drugimi pretežno poljedelskimi deli države industrijalno, trgovsko in obrtno najbolj razviti del. V čim največjem razvoju industrije, trgovine in obrti leži gospodarska prihodnost, tega dela naše države, ki nje ga poljedelstvo daleko ne zadostuje tako, kakor drugim delom, da bi mogel živeti ob njem. Kolikor je

umevno, da zategadelj pričakujemo kar največjo podporo tega razvoja in vse razumevanje položaja Slovenije od države, pa se naša industrija, trgovina in obrt dobro zaveda, da se ne sme zanašati samo na podporo države, temveč da mora pred vsem sama napeti vse sile in uporabiti vsa sredstva za dober svoj obstoj in razvoj.

V ta namen potrebuje v prvi vrsti kar najštevilnejših in najozjih tržnih stikov z vsemi deli naše države. Eno najpraktičnejših sredstev v to pa so veliki semnji.

Ljubljanski veliki semenj je torej nastal iz nujne potrebe, olajšati in utrditi mnogotere kupčijske zveze, ki že obstoje, z ostalimi deli države, mnogokje pa jih šele ustvarjati. Ti stiki pa ne smejo biti enostranski, to se pravi, ni da bi eden samo prodajal, drugi samo kupoval. Treba namreč, da tudi v Sloveniji kupujemo, kar proizvajajo drugi deli države. Pospeševati tudi to, je namen našega semnja.

In če še omenim, da je v Ljubljani kot obkrajno mesto na skrajnem severozapadu države, ne daleč od meje in ne daleč od morja, po svoji geografski legi in radi že obstoječih trgovinskih zvez z zapadnim inozemstvom jako prikladno mesto, kot tržišče za blago, ki ga treba uvažati iz inozemstva, se je industrija, trgovina in obrt Slovenije pač ne samo smela smatrati za upravljeno, ampak se je naravnost morala smatrati za dolžno ne le sebi ampak celi državi, da v svojem naravnem središču, v beli Ljubljani, ustanovi velike semnje. —

Ljubljanski veliki semnji naj omogočajo za najboljši in najhitrejši, najprikladnejši in najpraktičnejši način stike gospodarskih krogov cele države. Ni pa nobenega dvoma, da se bo z gospodarskimi stiki pospešil in okreplil stik in zveza med vsemi deli države sploh. S tem pa Ljubljanski veliki semenj v najizdatnejši meri pripomore k utrditvi našega narodnega in državnega ujedinjenja!

Da je veliki pomen našega semnja našel popolno umevanje v odločilnih činiteljih države, za to mi je dokaz Vaša prisotnost, velecenjena gospoda. Čast mi je pred vsem iskreno pozdraviti gospoda ministra trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho, ki je blagovolil prevzeti protektorat našega semnja in ki mu bodi iznova izrečena za to najlepša zahvala. Prisrčen pozdrav izrekam g. ministru dr. Vekoslavu Kukovecu in iskreno zahvalo za zanimanje za naš semenj. Prav tako iskren pozdrav in zahvala za njegovo podporo g. ministru in pokrajinskemu namestniku Ivanu Hribarju.

Pozdrav pa tudi vsem Vam gospe in gospodje, ki ste se blagovolili udeležiti otvoritve semnja!

Predno pa naprosim g. trgovinskega ministra, da otvori naš semenj, smatram, da bo zadoščeno ne samo običajni, veljajočemu za važne prilike, temveč tudi naši srčni potrebi, da se spominjamo našega junaškega kralja. Stavimo to danes posebno razigranih src, ko se je z žalostjo nad smrtjo nad vse ljubljene našega kralja Petra Velikega Osvo-

ditelja te dni družila žalost nad obolestjo kralja Aleksandra in ko sedaj z veseljem napolnjuje naša srca vest, da je Njegovo Veličanstvo po nevarni bolezni na potu popolnega okrevanja. Njega Veličanstvo kralj Aleksander: Živio, živio, živio!

Gospoda moj! Siguren sem pritrdira Vaš vseh, da odpošljemo do Njega Veličanstva naslednji brzjavni pozdrav:

Ob svečani otvoritvi Ljubljanskega velikega semnja v mnogobrojnem številu iz cele države zbrani zastopniki trgovine, industrije in obrti pošiljajo Vašemu Veličanstvu iskren pozdrav. Klanjajo se Vašemu Veličanstvu v neomajni zvestobi in udanosti, prisrčno se veseleč, da je Vaše Veličanstvo na potu popolnega okrevanja in izrekajo iskreno željo, da se Vašemu Veličanstvu zdravje čim prej utrdi popolnoma v neizmer. In sedaj se usojam prositi gosp. no radost in korist naše domovine! pokrovitelja ministra trgovine in industrije dr. Mehmed Spaho, da blagovolil otvoriti Veliki semenj!

Na ta pozdrav se je zahvalil g. minister dr. Spaho s sledečim pomembnim nagovorom, s katerim je otvoril velesejem:

Vrlo sam zahvalan gospodi preredjivačima, što su mi namjenili časnú zadaču, da otvorim prvi veliki sajam u našoj slobodnoj i ujedinjenoj državi. U ekonomskom životu svih naprednih naroda igraju ovakovi sajmovi kojima je zadača, da širi trgovački i potrošački svijet upoznaju sa proizvodima bilo celokupne privrede, bilo pojedinih njezinih grana vrlo važnu vlogu. Oni su u prošlosti doprinjeli mnogo razvoju svetskog trgovinskog saobraćaja, pa su mnogi gradovi zbog svojih velikih sajmova stekli svetski glas.

I dok slični sajmovi u drugim državama imaju u prvom redu zadaču, da upoznaju i privuku što veći broj kupaca iz drugih zemalja i da na taj način povećaju i otvore nove predele za prodaju i izmenu svojih proizvoda, dotle naš današnji veliki sajam imade i povrh te svrhe još i taj zadatak, da se mi međusobno na ekonomskom polju bolje upoznamo — malc je žalosno ali uza sve to istinita činjenica, da se i ako čemo na skoro da slavimo treću obljetnicu našega ujedinjenja na svim poljima pa i na ekonomskom slabopoznajemo. Ovaj veliki sajam prvi ove vrste v našoj državi daje nam preglednu sliku proizvoda jednog od ekonomskih najnaprednijih krajeva naše države i daje prilike privrednicima i drugih krajeva, da ovdje vide mnoge naše domaće proizvode, koje su dosele u inostranstvu kupovali. On nam daje najbolji primer šta se sve može marljivim i ustrajnim radom i u najtežim prilikama postići.

Znam vrlo dobro, da nije samo međusobno nepoznavanje krivo, da smo mnogo robe kupovali v inostranstvu, koja se kod nas kod kuće proizvodi, već, da tome imade i razloga, koji se ne dadu tako brzo ukloniti. Tu su u prvom redu teške saobraćajne prilike, koje omogučuju mnogim krajevima jeftiniju dobavu v inostranstvu nego li u samoj zemlji. Neprijatelj je gradio željeznice onamo, kako je

odgovaralo interesima njegovih ekonomskih centara, a nas je po ekonomskom saobraćaju razdvajao. I trebaće još mnogo teška i ustrajna rada dok saobraćajna sredstva izgradimo onako, kako će najbolje odgovarati našim pravilno shvaćenim ekonomskim interesima.

Mnoge privredne grane izložene su osjeljivoj stranju konkurenciji zbog nedovoljne carinske zaštite, pa se kobne posljedice ovog nedostatka u današnjoj svetskoj ekonomskoj krizi počinju i kod nas pokazivati. Obustava rada u mnogim tvornicama i s time u vezi socijalna nevolja neuposljenog radništva i kod nas su na dnevnom redu. Naša je dužnost, da sve one zapreke u našem trgovinskom prometu koje se daju lakše ukloniti što više uklanjamo i da na taj način nastojimo kod nas ublažiti teške socijalne posljedice opšte ekonomske krize.

Ako nam to pode za rukom, ako uspijemo, da sve one potrebe, koje možemo kod kuće podmiriti i podmirujemo kod kuće, pa ako upored s time pojačanom produkcijom povećamo i svoj izvoz, mi ćemo brzo i svoju vrlo nisko palu valutu poboljšati i ojačati finansijsku snagu naše države.

Ovim velikim zadacima ima da posluži i ovaj veliki sajam. Zahvaljujući priredjivačima na velikom irudu i želeći što veću opću korist, ja Vam gospodo već unaprijed čestitam na polučnim uspjehom i proglašujem Prvi veliki sajam u Ljubljani otvorenim.

Sejma so se udeležili še:

Zastopniki tujih držav: generalni konzul Češkoslovaške republike g. dr. Otokar Ben eš, generalni konzul poljske republike gosp. dr. Szecepan ski iz Zagreba, konzul francoske republike J. de Berne-Lagarde in konzul avstrijske republike g. dr. Leitmayer.

Poverjenik dr. Vi. Ravnihar, predstojnik trgovinskega oddelka sekijski svetnik dr. Marn, inšpektor ministristva saobraćaja ing. Radiša Nikolič, predstojnik trgovinskega oddelka v Zagrebu g. Huth, delegat ministristva financ g. dr. Šavnik, dalje general Maister. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki različnih javnih korporacij in kulturnih ustanov. Za državno železnico gg. šef inšpektorata g. Negovetič in komercijelni referent g. Kunaver, za južno železnico obratni ravnatelj g. Bračić, predstojnik nadzornik gospod Pregelj. Za ljubljansko univerzo rektor dr. Gojmir Krek in prof. dr. Serko, za trgovsko in obrtno zbornico predsednik g. Iv. Knez, podpredsednik g. Schrey in zbornična tajnika gg. Viktor Murnik in dr. Fran. Windischer, za odvetniško zbornico dr. Danilo Majoron, za notarsko zbornico notar g. Aleksander Hudovernik, za Slovensko zdravniško društvo dr. Kuko Gregorič, za teh. sred. šolo vlad. svetnik g. Ivan Subic, dalje šef rudarskega višjega glavarstva g. ing. Vinko Stergar, za duhovščino ljubljanske škofije g. kanonik Sušnik, generalni inšpektor vode ing. Sbrizaj, za Udruženje jugoslovan-skih inženirjev g. ing. Šega, za Na-

rodno banjo ravnatelj g. Gregorič, dalje dvorni svetnik Fran Šuklje, za gremij trg. gosp. Jelačin ml., za »Merkurja« g. Lilleg, za gostilničarsko zadrugo gg. Kavčič in Krapež in za Zvezo obrtnih zadrug g. Franchetti, za Zvezo industrijcev v Zagrebu g. Aleksander in za zagrebško trgovsko društvo »Merkur« g. Josip Kraus. Dalje je bil navzoč tudi bivši črnogorski ministar g. Andrija Radović. Navzoči so bili tudi zastopniki demokratske stranke: gg: ministar n. r. gosp. dr. Kramer in poslanec dr. Žerjav ter poverjenik g. Adolf Ribnikar. Navzoče so bile tudi številne dame.

Rudarski oddelek pokrajinske uprave Bosne na razstavišču.

Pokrajinska uprava Bosne in Hercegovine je odredila svoj rudarski odsek, da nas z praktično sestavljeno zbirko vzorcev seznanja z zakladi Bosne, z njeno rudarsko in plavžarsko produkcijo ter z njenimi strojnimi in livarskimi izdelki. Na malem prostoru so tu zastopani vsi mnogobrojni premogokopi Bosne, predvsem Kakanj, Zenica, Breze, dalje vsakovrstni nescenski ligniti, Prijedorke, Ljubijske in Vareške železne rude, kromove rude in izdelki vareških železaren ter državnih solaren v Kreki. Velik stenski zemljevid, na katerem so zaznamovana vsa industrijska in montanska podjetja, seznanja obiskovalca z industrijsko geografijo Bosne.

Razobešene fotografije nam predočujejo tovarniške naprave in delavnice Vareša, Zenice in Kreke.

Solarne iz Kreke razstavljajo briketno fino sol, jedilno sol vseh vrst, živilsko sol, denaturirano industrijsko sol, slani kamen in solno vodo.

Premogovniki v Kakanju, Kreki, Zenici, Brezah, Banjaluki in Ugljeviku so razstavili vzorce rujavega premoga z 5000 do 6000 kalorij gorilnega efekta, katerega se dnevno proizvede 250 vagonov in vzorce lignitov z kaloričnim izdatkom do 4000 kal., katerih dnevna produkcija znaša okrog 150 vagonov.

Razstavljalni vzorci železnih rud vsebujejo od 36 do 65% železa in sicer sideriti iz Prijedora 38%, limoniti iz Ljubije 50% in hematiti iz Vareša 65% brez drugih škodnih primesi. Vzorci kromovih rud imajo do 48% kromovih sestavin in vzorci psilomelana 45% mangana.

Bogata zbirka polfabrikatov predočuje vse faze produkcije surovega železa, besemesovega in martivega železa, besemerovega in martizdelkov železa in jekla iz Zenice, in sicer kotnega, okroglega, ploščatega, šipke, kovnega železa, kvadratnega, okroglega in pravokotnega.

Vareške livarne razstavljajo vzorčno zbirko raznih tipov tračnih za industrijske in jamske železnice do 12 kg težine na tekoči meter, dalje vlitve vzorce vodovodov, cevi, žerjavov, peči, štedilnikov, možnarjev, stojal, umetno okrašenih ograj. Posebno je omeniti v Varešu vlit kip sedanjega pokrajinskega namestnika dr. Gjurgjeviča, ki je izdelan po kipu domačega umetnika.

Erarične solarne v Kreki so v obratu od leta 1891 in v Siminhanu pri Tuzli pa že od leta 1881. Produkcija solaren je znašala leta 1911 1.834.053 hl slatine, odnosno 224.427 q soli, medtem ko je bilo 1.117.766 hl oddano tovarni amoniakovske sode v Lukaveu.

Predstavitelja železne veleindustrije v Bosni so železarne Vareš in Zenica, ki sta razpolagale pred vojno s 8 milijoni kron kapitala. Vareška železarna je izdelala leta 1912 532.210 centov surovega železa in 62.710 centov vlitih izdelkov. Bosanske železarne so danes v enaki krizi kakor naše železarne in jaklarne in ravno pred kratkim smo čitali v časopisih, da so morali ustaviti obrat in odpustiti delavstvo. Na razstavljenih vzorcih še le vidimo jasno

celo nevarnost in uničujoč vpliv inozemske konkurence, ki grozi uničiti našo najvažnejšo industrijo.

Strojna industrija na velesejmu.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani zavzemajo polovico paviljona in obsegajo vse vrste v tuzemstvu izdelovanih strojev. Njih strojni oddelek je izredno zanimiv, ker nam predočuje cele vrste strojev v praktičnem obratu in s tem obiskovalcu demonstrira uporabo stroja in način obratovanja.

Takoj pri vvodu se nahaja na levi strani kompletna garnitura strojev za obdelovanje lesa za vseh vrst industrije in za mizarje. Stroj goni potom podtalne transmisije bencinov motor z okroglo 18 konjskimi silami. Zraven motorja stoji najprvo univerzalni poravnalni stroj, dalje skobelni stroj, poleg njega frezni, vrtalni in dubilni stroji in konečno brusilni stroj za nože in krožna žaga.

Nasproti se nahaja v obratu garnitura za izdelovanje lesenih cvetkov, sestojeca iz stroja za špičenje cvetkov in hloda za cepljenje cvetkov iz dešče, brusilni stroj za nožne klinje, sortirno rešeto, dalje velik polirni boben za cveke in konečno tračni brusilni stroj za vpognjeno pohišstvo, za poliranje sedal in skobelnik za okrogle palice za tovarne stolov.

Pred vvhodom je montiran polnojermerik (Vollgater) za žaganje hlodov z vozički za dovažanje lesa.

Med mrtvimi stroji, ki se nahajajo ob strani paviljona je predvsem omeniti veliki lupilni stroj za lupljenje furnirjev vseh dimenzij, krožno žago za drva, brusilni stroj za žagne liste, prečno žago za hlode, škarje za žagne liste, beneške jermenike z eno ojnico in z avtomatičnim voznim premikom, dalje brusilni stroj za tračne liste, krožne žage, stiskalnice za klobuke, stiskalnice za luknanje, mlinsko opravilo za zobati in jermenski pogon ter konečno ležečo turbino za 18 konjskih sil in dvojno francis-turbino za okroglo vsaka 48 konjskih sil in en hidraulični regulator. Po tleh so razstavljeni še najraznovrstnejši sestavni deli strojev in drugi izdelki livaren, med njimi vrtni klopi.

Na prostem je montiran 10 metrov visoki jamski ventilator, ki je bil izdelan za Trboveljsko premogokopno družbo za zračenje jam. On dovaja na minuto 1200 m³ zraka in dela 200 obratov v minuti. Zračni pritisk znaša 23 m/m WS.

Poleg ventilatorja se nahaja sesalna in črpalna naprava za bencinov motor s centrifugalnimi sesalkami, ki iz instaliranega rezervarja črpajo vodo, in kulisnimi sesalkami ter vodovodnimi napravami.

Poleg rezervarja se nahajajo pločevinasti požiralniki k turbinam in turbo-sirena z direktnim motornim priklopom.

Strojne tovarne in livarne zaslужijo za svoje delo, posebno pa za požrtvovalnost in trud, s katerim so omogočile predvajanje živih strojev izredno priznanje, ker so s tem ogromno povzdignile cel vtis razstavišča. Razstavljeni stroji pa so za našo lesno industrijo, ki je pri nas najbolj razvita in za katero imamo največ surovin v naših bogatih gozdovih, tudi praktičnega pomena, ker vidijo obiskovalci tehnični napredek in opremo za moderno in ekonomično obdelovanje in predolovanje lesa vseh vrst; druga skupina turbinskih naprav je važna za podjetnike za izkoriščanje vodnih sil in črpalne naprave pa za naše kmetijske kroge.

Strojne tovarne pa so pokazale svojo dovršenost tudi v finih medenih izdelkih, cerkveni ornamentiki in so razstavile bogato zbirko cerkvenih lestercev, svečnikov, stojal, kadilnic itd. ter za praktične strojne, vodovodne in druge instalacijske svrhe armature vseh vrst in dimenzij.

Z zvonarskega odelka, ki je bil pred fuzijo last nad 150 let stare in po celi Avstriji znane Samassove

tvrdke, so razstavili tri bronaste zvonove v umetniški izvršitvi, ki so montirani na zelenjem okrašenem stojalu.

Poljedelski stroji.

Največjo razstavo poljedelskih strojev na velesejmu je napravila kot producent tvrdka Ježek, Blansko, strojna tovarna in livarna. Ona razstavlja na prostem dve čistilne mlatilnice s parnim ali motornim pogonom, dalje mlatilnice na vitelni in ročni pogon, veliki vodni mlin, mlin z vertikalnimi kameni in sejalnimi siti, za motorni obrat, sejalnico, sejalni stroj znamka Sam-sej, potem mali sejalni stroj za koruzo in repo, žetveni stroj za žito, obračalnik za seno, ameriške grablje, dva univerzalna pluga, okopavalnik in osipavalnik, stroj za izkopavanje krompirja, brane in slamoreznice.

V paviljonu razstavlja trivinske stiskalnice, mlin za grozdje s siti in brez sit, mlin za mletje sadja, tri repozne raznih tipov, dalje verižno slamoreznico, bobnovo slamoreznico, žitno čistilnico. Razen poljedelskih strojev se nahaja med vzorci tudi strojna naprava za izdelovanje cementne krovne opeke s posameznimi vzorci izdelkov in oblika za izdelovanje betonskih cevi.

Podružnica tovarne Ježek v Mariboru razstavlja med samostojnimi izdelki lastne delavnice žitno čistilnico, sadni mlin, razna ležišča, vinske stiskalnice, vijake in transmisije.

Izmed trgovskih tvrdk, ki razstavljajo kot zastopniki gospodarske stroje in poljedelsko orodje je najbogatejša zbirka staroznanih tvrdk Schneider & Verovšek, Fran Stupica in Zalta & Zilič v Ljubljani ki zastopa tvrdko Jouza Čap iz Chrasta pri Plznu. V teh skupinah so obsežne vse vrste orodja, žag, srpov, kos, sekir, strojev ter raznovrstne čerpalke in vzorci štedilnikov.

Razstava poljedelskega orodja je za nazorno vzgojo našega kmetijstva velikega pomena, le škoda, da se je morala ravno ta, za nas velevažna stroka na razstavišču zelo omejiti. Njen vpliv na modernizacijo obratovanja v kmetijstvu bo brezdvomno zelo znaten in gotovo bodo tudi naša vpoštev prihajajoča strojna podjetja v najkrajšem času začela izdelovati vse vrste teh strojev in naprav doma, kjer je radi agrarnega značaja naše kraljevine prosperiranje takih tovaren zajamčena. Ker imamo vse stroke železniške in lesne industrije razvite, bo snovanje te finalne industrije mogoče brez posebnih težkoč.

Cirkulacija železniških vagonov.

Kot vsako jesen je tudi letos nastopilo pri nas veliko pomanjkanje zaprtih železniških vagonov, ki postaja v glavnih naših agrarnih izvoznih centrih vedno bolj in bolj katastrofalno.

Ta situacija pa je nastala na ta način, ker nam Avstrija ne vrne 4973 zaprtih voz, ki smo jih tekem zadnjih mesecev z blagom naloženih poslali v Avstrijo, Poljska 300 in Češka pa 800 vagonov. K temu pridejo še vagoni, katere uporablja železniška uprava za nastanjenje železničarskih rodbin in katerih število znaša v Zagrebu samem nad 400 in v Sloveniji pa nad 100 vagonov. Na ta način je odtgnjen vozni park 6500 zaprtih vagonov prometu na škodo naše trgovine in oskrbo s prehrano. Centrala za podjelo kola v Zemunu, ki vodi in nadzira ves vozovni promet v državi, se že mesece trudi, da bi izposlovala vrnitev vagonov vsaj od Avstrije, kjer jih je največ, toda brez uspeha. Prihajajo pismene note in obljube, toda vagonov ni in s tem je celo vprašanje našega izvoza problematično. Niti Comité internationale de circulation na Dunaju, v katerem imamo svoje zastopnike, ne ukrene ničesar, da se izmenjava voz odnosno vračanje vrši v redu. Tudi železniško ministrstvo, ki bi

bilo lahko dobilo mnogo dobrih barak od stvarne demobilizacije, se ni dosedaj pobrigalo, da bi zidalo stanovanjske hiše ali pa vsaj preneslo barake in na ta način oprostilo ves zaseden vozni park in ga vrnilo zopet cirkulaciji. Interesantno je, da so vagonarji specialiteta Zagreba odnosno Slovenije, in da v Srbiji kjer je bila za stanovanja velika beda, tega vprašanja ne poznajo.

Železnica pobira medtem od privatnih strank za vsako prekoračenje razkladalnega časa ogromne stojuine, na drugi strani pa sama v lastni upravi ne pozna ekonomije in nima discipline, da bi napravila red. Pri takih razmerah se ne smemo čuditi, da so naše državne železnice pasivne in dvomimo, da bo novo posojilo ta položaj kaj zboljšalo, dokler se uprava radikalno ne sanira.

Problem našega gospodarstva je predvsem prometno vprašanje in sicer ne toliko nove zgradbe in stavbe, kakor predvsem red na obstoječih.

Izvoz in uvoz.

Izvoz tkanin iz Poljske. Trgovci iz Romunske so došli v Lodz in nabavili v tamošnjih tvornicah tekstilnega blaga za več kakor 15 milijonov poljskih mark. To se smatra za začetek stalnih trgovskih zvez med Poljsko in Romunsko.

Omejitve izvoza žita v Rumuniji. Rumunski ministrski svet je sklenil, da zamore imeti le država pravico izvoza pšenice in rži. Izvoz drugih poljskih pridelkov bo svoboden. Izvozne carine na žito bodo ukinjene.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

7 vagonov starega železa in 8-10 vagonov železnih ostrižkov na prodaj. Direkcija državnih železnic kraljevine SHS v Subotici razpisuje natečaj za prodajo gori imenovanih količin starega železa in železnih ostrižkov. Med starim železom vsebuje dva vagona zgorjeno železo z 10-15% oksida. Železni ostrižki vsebujejo 15-20% oksida. Reflektanti naj vlagajo svoje pravilno taksirane ponudbe v zaprtih kuvertih in z napisom: »Ponuda na kupovino starega gvozdja k br. 19082/21«, najkasneje do 30. septembra t. l. do 12. ure dopoldne pri ekonomatu Subotičke železniške direkcije v Subotici. Interesentom so pogoj tega natečaja pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Načelnik trgovinske agencije v Curihu. Za načelnika nove trgovinske agencije v Curihu je imenovan trgovec Gjorgje Grujić.

Industrija.

Mehanična vrvarna, terilnica in predilnica v Grosuplju. Obče znana, v Kranju nad 40 let obstoječa vrvarna Anton Šinkovec, je povečala svoje podjetje in ustanovila v Grosuplju predilnico, da zamore še v večjem obsegu in še točneje ugoditi zahtevam svojih odjemalcev. Tvornica, ki je opremljena s stroji najnovejšega tipa, nosi sedaj ime: Anton Šinkovec, mehanična vrvarna, terilnica in predilnica, Kranj-Grosuplje, s centralo v Grosuplju. V terilnici za lan, ki je z najnovejšimi stroji opremljena, proizvaja vsakovrstno predivo, s katerim vsak čas lahko postreže svojim cenjenim odjemalcem v poljubni množini. V predilnici prede na preciznih angleških strojih konopnino in predivo in izdeluje vse vrste motvoz (špago), dreto in raznovrstni sukneč. V popolnoma preurejeni vrvarni izgotavlja vsakovrstno vrvarsko blago: vrvi za seno, transmisije, dvigala, splave itd., štrange in ujde za konje, vrvice in pasove (gurte) vseh vrst ter vse drugo vrvarsko blago. Vsi ti strokovnjaško urejeni oddelki dajejo imenovani tvrdki možnost, takoj in ceno postreči kupcem z vsakim v njeno stroko spadajočim blagom. Naročila sprejema imenovano podjetje naravnost ali potom svojega zastopstva R. Bunc in drug v Ljubljani, Gosposvetska cesta odnosno potom njegove podružnice Celje, Prešernova ulica. Posetnike Ljubljanskega velikega semnja opozarjamo na razstavljene predmete in jim pri tej priliki priporočamo poset in ogled tovarne v Grosuplju, ki je edina te vrste v Jugoslaviji.

Njeno zunanost nam pokaže današnji oglas.

Fuzija v naši industriji. »Zorka«, prva jugoslovanska družba za kemično industrijo v Subotici, podjetje Slavonske banke v Zagrebu, nastalo po nacionalizaciji »Chlotilde«, se namerava združiti s »Tvornico in rafinerijo špirta d. d. v Osijeku.

Kragujevačka tvornica najdena v Nemčiji. V Nemčiji je najdeno okrog 300 raznih strojev, katere so za časa okupacije odnesli Nemci iz vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu. Vse te stroje bodo merali Nemci vrniti.

Križa v švicarski industriji. Kakor je izvoz iz Zedinjenih držav radi visoke valute onemogočen, tako tudi Švica radi visoke valute ne more izvažati svojih izdelkov in pridelkov, kar povzroča v industriji zastoj. Število nezaposlenih je že naraslo na 130.000. Švicarska čokolada, ki je gotovo najbolj znana, ne najde trga, tudi v predilnicah svile in drugih tkanin ni dosti bolje. Medtem, ko je industrija svile dajala delo 13.738 delavcem, dela danes le še 2834 delavcev.

Denarstvo.

Investicijsko posojilo. Poštna hranilnica v Sarajevu je podpisala za 4 milijone kron investicijskega posojila, zagrebški čekovni urad za 8 milijonov K, naši okupirani bratje pa so po dr. Maruliču prispevali 4.800.000 kron k našemu posojilu.

Povračilo odbitka od kolkovanja novčnice. Finančno ministrstvo zbira material glede 20-odstotnega odbitka o priliki kolkovanja kronskih novčnic. Do konca prihodnjega tedna bo zbrani bloki, priznani od vseh denarnih zavodov in bank, nakar se bo v kratkem začelo izplačevanje priznanih.

Carina.

Trošarina na sodavico je ukinjena. Trošarina na sveče. Na odpadke cerkvenih sveč, odnosno na sveče, ki so izdelane iz takih odpadkov, se ne plača nobena trošarina (pa naj si tudi imajo izvesten del parafina ali cerezina), ker se mora domnevati, da je trošarina na te odpadke že plačana.

Pravilnik za izvrševanje določil o taksah iz začasnega zakona o trošarini, taksah in pristojbinah priobčuje današnji »Uradni list« v svoji 104. številki.

Nova madžarska carinska tarifa. Carinsko-politična centrala v Budimpešti izdelava načrt samostojne madžarske carinske tarife, ki naj stopi v veljavo v zmislu trianonske mirovne pogodbe. Doslej je Madžarska dolžna, dovoliti državam entente največjo pogodnost, a nova carinska tarifa bo ustvarjena na popolnoma novi podlagi in bo prilagojena interesom samostojne Madžarske.

Promet.

Naši delegati na konferenci Zveze narodov. Na konferenco Zveze narodov, ki se bo vršila v Ženevi dne 8. decembra t. l., bodo poslani sledeči delegati: g. Miroslav Spaljković, narodni poslanec in bivši minister, dr. Milutin Jovanović, naš poslanik v Brnu in dr. Mileta Novaković, univerzitetni profesor. Delegaciji je dodeljen kot ekspert načelnik ministrstva za promet.

Lokomotive in vagoni. Pregovori o nabavi lokomotiv in vagonov na račun vojne odškodnine, katere vodi ministrstvo za promet z predstavitelji nemških podjetij, bodo kmalu končani. Rezultat teh pogajanj bo predložen reparacijski komisiji, da tudi ona sankcionira naš sporazum z Nemci o nabavi železniškega materiala in poskrbi odpis svote za odano blago od vojne odškodnine. Lokomotive in vagoni nam bodo poslani tekom prihodnjega leta.

Spremljanje blaga. Ministrstvo za promet je izjemoma dovolilo Jugoslovanski Eskomptni Agenciji, d. d. v Beogradu, da sme pošiljati z blagom do carinarnice spremljevalce. Njeno blago se bo odpošljalo po 5 vagonov z 2 spremljevalci, ki bosta potovala s karto III. razreda v istem vlaku. Najbrže bodo za podobna dovoljenja prosila tudi druga večja špedicijska podjetja, ki se bavijo s prevozom blaga.

Znižanje železniških pristojbin v Švici. Švicarska vlada je znižala železniške pristojbine v pričakovanju večjega dobička. Pričakovanje ni bilo opravljeno in švicarske železnice so imele

kljub zvišanju — deficit. Sedaj bo vlada pristojbine za osebe in neketero blago zopet znižala na inicijativo manjših železnic, ki se morejo le na ta način obrniti velike konkurence avtomobilov.

Novi vozni listki. Ker poljska vlada tako pogosto povišuje železniške tarife, da ni mogoče pravočasno natisniti zadostno količino voznih listkov z novo tarifo, so sedaj upeljani vozni listki brez cen, le z kilom. razdaljo. Tako sedaj ne bo treba nič drugega, kot objaviti od časa do časa povišanje pristojbin po kilometru.

Orient, mednarodna trgovska špedicijska in skladišna delniška družba Maribor. Trgovci in industriji cele Slovenije so si osnovali pred kratkim lastno »Trgovsko špedicijsko d. d. v Mariboru« pod imenom »ORIENT« ter se tako osamosvojili; uvideli so namreč, da jim je to nujno potrebno, ker grede različne sped. tvrdke s svojimi pretiranimi cenami že v neskončnost. Izročeni so bili na milost in nemilost spediterjem in raznim carinskim posrednikom. Z ustanovitvijo lastne špedicijske d. d., ki je spojena z lastnim carinskim posredništvom to preneha. Predvsem bo novo sped. podjetje znatno znižalo sped. tarife ter nudilo trgovcem in industrijem najrazličnejše ugodnosti. ORIENT d. d. bo imela zveze z vsemi trg. in industrijskimi centri tu- in inozemstva. Zeleti bi bilo, da se brez izjeme vsi trgovci in industriji oprimejo in poslužujejo lastnega podjetja, katero bo sigurno zastopalo le njih interese. S poslovanjem prične d. d. ORIENT v najkrajšem času in ima za to zasigurano prvovrstno in vsestransko izvežbano pisarniško osebje. Na razpolago bodo tudi obsežna skladišča spojena z industrijskim tlorom juž. železnice.

Kmetijstvo.

Žetev koruze na Madžarskem. Kakor kaže, bo letošnja žetev koruze na Madžarskem jako slaba. Cene so se ji že zvišale na 1800 m. K. po met. stotu., kar približno odgovarja našim cenam.

Poziv. Srbski kmetovalci žele poslati nekaj svojih najboljših ukazelnih sinov-mladeničev vsaj za pol leta k našim slovenskim kmetom v prakso. Oddelek za kmetijstvo je trdno prepričan, da bi bila ta akcija za oba bratska naroda velike koristi; zato se z zaupanjem obrača na naše kmetovalce, s toplim priporočilom, da bi zlasti oni posestniki, katerim primanjkuje delavnih sil, vzeli po enega ali več srbskih mladeničev na svoja gospodarstva v prakso. Vajenci bi naj opravljali vsa kmetijska dela in naj bi imeli tudi enako hrano in stanovanje kakor vsi ostali člani dotične kmečke družine. Skrb gospodarja bi morala nadalje biti, da se vajencem vsako važnejše delo primerno raztolmači, da se fizične sile mladeničev preveč ne izkoriste in da se ž. njim vedno in v vsakem oziru lepo postopa. Dolžnost dotičnega gospodarja bi bila tudi, da sem in tja poroča o vedenju in marljivosti vajencev na gotovo mesto in da dovoli vsako službeno naziranje vajencev. Blagohotne prijave za sprejem omenjenih vajencev se naj pošljejo do 20. septembra 1921 na pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani.

Iz naših organizacij.

Plačilni nalogi in prizivni roki. Sestanek gospodarskih korporacij in organizacij se je vršil na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v zborniških nalogov ter skrajšanja prizivnih Na sestanku, katerega je vodil zborniški tajnik g. dr. Fran Windischer, se je obširno razpravljalo o posledicah, katere morajo nastati za davkoplačevalce v Sloveniji in Dalmaciji vsled odprave plačilnih nalogov ter skrajšanja prizivnih in rekurzivnih rokov v davčnem postopanju. Odposlanci gospodarskih korporacij so sklenili, obrniti se na merodajna mesta ter v utemeljeni prošnji prositi, da se vzpostavi stari pravni položaj glede plačilnih nalogov in prizivnih rokov. Trgovska in obrtniška zbornica je prevzela izvršitev storjenih sklepov. Naposled se je razpravljalo o volitvah, ki so razpisane za davčne komisije. Obvladalo je mnenje, da pripada skrb za priprave teh volitev lokalnim organizacijam.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Obrtno-industrijska kmetijska razstava za Bosno in Hercegovino v Sarajevu bo v dneh od 24. do 27. septembra t. l. Priredi jo srbsko-trgovska in obrtna omladina v Sarajevu s sodelovanjem vseh sorodnih društev in zavodov. Razstava bo razdeljena v dva oddelka. I. oddelek je določen za obrt in industrijo, II. oddelek za kmetijstvo. Razstave se morejo udeležiti s svojimi proizvodi samo obrtniki, industriji in kmetovalci Bosne in Hercegovine. Seznam predmetov, ki se bodo razstavili, je interesantom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Velika skladišča nemških industrijskih produktov. Tvrdba »Sächsischer Lloyd Dresden, Export-Gesellschaft m. b. H., ima v svojih skladiščih tekstilno blago, stroje, lokomotive, vagoni, tračnice, avtomobile, ladje, motorne čolne, kakor tudi kmetijsko orodje.

Umetno gnojilo. Tvrdba v Alzaciji »Société commerciale des Potasses d'Alsace«, ki izdeluje umetno gnojilo, je ustanovila posebno zastopništvo za našo državo. Njen sedež je v Parizu: »Etablissements Majobrin 63, Rue Taitbont, Paris IX-eme«. Ta tvrdba bi rada vzpostavila velike zveze z našimi kmetovalci. V to svrhu je pripravljena nuditi kmetijskim združenjem, katere so pod državno kontrolo in bi mogle dati dovolj garancije, vse mogoče olajšave glede plačilnih pogojev, kakor tudi glede transporta. Tvrdba dobavi naročila franko prva postaja v naši državi.

Dobava, prodaja.

Prodaja raznega blaga na ljubljanski glavni carinarnici. Na podstavi člena 129. carinskega zakona bo glavna ljubljanska carinarnica dne 10. septembra 1921 ob petnajstih, v carinskem skladišču »A« na javni dražbi prodajala tole blago: 1. 1 balo Rg. 25 v nečisti teži 8 kg s 5.200 kg bombaževga žameta, barvanega, in 2.600 kg grobega platna za zavijanje, sirovega, do 18 niti v vočku in osnutku; 2. 1 paket T. M. R. 0.10 v nečisti teži 9.500 kg s 5.300 kg bombaževga belega meriziranega prediva za nadrobno prodajo in 3.700 kg bombaževga belega prediva za prodajo na drobno. Skupna cenilna vrednost tega blaga je 260 dinarjev. Licitanti polagajo v gotovini 20% cenilne vrednosti.

Dražba žrebeev. Dne 6. septembra 1921 bo v jahalnici državne žrebčarne na Selu pri Ljubljani dražba 7 toplokrvnih in 3 mrzlokrvnih žrebeev, dne 9. septembra 1921 pa v državno žrebetišču na Brdu pri Kranju, železniška postaja Kranj, dražba 6 do 7 dvoletnih in enoletnih žrebičkov, mrzlokrvne pasme. Pričetek ob 10 urah.

Natečaj za pohištvo Dijaškega doma v Zagrebu. Dijaški dom visokošolcev v Zagrebu odda napravo pohištva najboljšemu ponudniku. Pismene ponudbe do 15. septembra. Rok za izvršitev do 15. novembra t. l. Pohištvo obsega 136 velikih omar, 12 manjših, 8 malih, 308 postelj, 308 nočnih omaric, 140 etažer 30/60, 8 etažer 38/88, 136 miz z dvema predaloma, 12 z enim predalom, 8 s tremi predali, 148 umivalnikov 60/60, 8 umivalnikov 60/88, 156 okvirjev za zrcala. Podrobnosti se dobe na visoki tehnični šoli v Zagrebu.

Razno.

Prošnje za podaljšanje osemurnega delavnika. Pokrajinska uprava, oddelek za socialno skrbstvo, opozarja z ozirom na svoječasno notico v časopisju, da pro-

šnje za podaljšanje delavnega časa ni treba kolekovati, vse interesente, na začasn timeri zakon v Uradnem Listu št. 100, tarifna post. 1 in 2, glasom katerih je taksa tudi za te prošnje 5 dinarjev in za njih priloge 50 para.

Na trgovski šoli v Novem mestu se vrši vpisovanje učencev in učenk v I. in II. lenik dne 12. septembra od 9. do 12. Sprejemni in ponavljalni izpiti bodo 12. in 13. septembra. Šolsko leto se začne dne 14. septembra s skupno sv. mašo v frančiškanski cerkvi ob osmih zjutraj. Po maši se bo v šoli prebral in razložil disciplinarni red in naznanil urnik. Vpisnina znaša 20 K, prispevek za učila 10 kron. Šolnina je mesečno 60 K in se mora začetkom vsakega tečaja plačati vedno za pet mesecev naprej.

Ferjalni Savez se je obrnil do javnosti s prošnjo, da mu pomaga preurediti Karadjordjev konak v Topoli v gostoljubno ognišče potujočim dijakom, profesorjem in učiteljem. Ker bodo tudi trgovski dijaki, profesorji in učitelji deležni te dobrote, pozivlje gremij trgovcev vse svoje člane, da to akcijo v največji meri podpirajo. — Načelnik.

Ljubljanski Veliki Semelj.

Sejmišče je danes v najzgodnejših jutranjih urah kazalo vrlo živahno lice, ker so razstavljalci z mrzlično naglico še urejevali svoje prostore. Ob 9. uri je bilo vse v najlepšem redu ter so pričakovali gg. ministre na svoji hstojnicah. Ob 9³⁰ uri so že prihajali pozvani gostje z damami in ob 10. uri pripeljal se je g. minister Spaho, g. minister Kukovec, g. pokr. namestnik Hribar, g. general Dokič, številne visoke osebnosti raznih ministrstev iz Beograda in številne deputacije, ki zastopajo trgovino in obrt iz cele države, posebno iz Zagreba. Predsednik ljubljanskega velesojma, g. Bonač, je v lepem govoru zabil g. ministra, da otvori ljubljanski velesojem, kar je g. minister po svojem zastavnem govoru tudi storil. Gg. ministri so šli v številnem spremstvu skozi paviljone, od stojnice do stojnice. Minister g. Spaho je vsakega razstavljalca pozdravil in nagovoril in se prav živo zanimal za razstavljene predmete. Ogledovanje je trajalo tri ure. G. minister je povdaril, da je on, dasiravno dober poznavalec naše trgovine in obrti, bil v vsem tem, kar je videl, naravnost veselo presenečen. Tudi vsi ostali gostje od blizu in daleč so se naravnost čudili, kako je bilo mogoče v teku nekaj mesecev ustvariti tako dovršeno prireditev. Gostje so bili na restavracijskem prostoru sejmišča pogosteni, vpisali so se v spominjsko knjigo, in ob 2. uri zapustili sejmišče.

Borza.

Beograd, valute: dolar 44.60 do 44.70, franki 348, švicarski franki 740, leji 54.50, levi 38.50, marke 52.50 avstrijske krone 4.20, češke krone 56, devize Ženeva 770, Praga 54.20, Dunaj 4.12, Berlin 52.60, Milan 199.

ELINGER FRÖHLICH IN KO., Wien
zastopstvo za SHS in skladišče
JAKOB KOHN IN SIN, Brod na Savi
veletrg. špirta in špirit. pijat

priporoča svoje esencije za likerje, maline, razne nestrupene barve za izdelovalce likerjev, sode in maline.

Ne pozabite! Kadar pridete v Ljubljano na velesojem si ogledati veletrgovino manufakture **Dular & Fabiani, Dunajska c. pri Balkanu.**

I. JUGOSLOV. TOVARNA GUMBOV V SLOV. BITRICE

SPREJEMA NAROČILA TUDI V RAZSTAVNIŠČU

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

... in ...

ŠOLSKE ZVEZKE

za ljudske in srednje šole, na razpolago v vsaki množini. Priznani najboljše lastni izdelki iz belega, finega papirja.

UČITELJSKA TISKARNA, Ljubljana.

Franciščanska ulica št. 6.

Zahtevajte cenik!

Najnižje cene!

Točna poštežbal

Ljubljanski veliki semenj, paviljon E, števil. 4.

Papir na veliko

KASTELIC IN DRUG

V LJUBLJANI

Miklošičeva cesta števil. 6/1.

(nasproti hotelu »Union«.)

ZDRUŽENE PAPIRNICI

VEVČE, GORIČANE IN MEDVODE

delniška družba

V LJUBLJANI

Telefon št. 1-67 (Ljubljana). Brzjavni PAPIRNICA VEVČE.

t. č. centrala PAPIRNICA V VEVČAH. Pošta D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnica — tvornica celuloze in lesovine v Goričarah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvodnja 100 vagonov raznih vrst papirja: Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept — meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). — Navadni tiskovni kular in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski — tiskovni — papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Lastni razstavljeni paviljon na »LJUBLJANSKEM VELIKEM SEMNJU« 3. — 12. septembra 1921.

OTROCI, EVO BIZ JAKOVH KEKSOV!

NAJFINEJŠI IZDELKI TVORNIČE KEKSOV, PREPEČENCEV, VAFELINOV IN SLAŠČIC.

V. BIZJAK & DRUG

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA,

Prvovrstne

PFAFF ŠIVALNE STROJE

za ročbinsko obrt in industrijo „PUCK“ „WAPPENRAD“ kolesa, plašče in čevljar vse v to stroko spadajoče predmete p. iporoča

IGN. VOK

LJUBLJANA, Sobna ulica št. 7.

podružnica: NOVOMEŠTO, Glavni trg št. 73. Razstavljeni paviljon H, št. 182.

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

TRGOVCI!
Ne pozabite ob priliki Ljubljanskega
velesejma obiskati tvrdko
VASO PETRIČIČ
nasl. I. SAMEC
MESTNI TRG ŠT. 21.

veletrgovina galanterijskega in norim-
berškega blaga, šolskih potrebščin, su-
kanca, nogavic, igrač itd. itd.

SODARSKA ZADRUGA V ŽELEZNIKIH

:: registrirana zadruga z o. z. ::
Postaja Škofja loka - Slovenija.

izdeluje se raznovrstna posoda iz mehkega
lesa, kot sodi za zelje, repo, sadje, med in
ribe, nadalje sodi za mast, barve, cement
itd. Naročila se izvršujejo v vseh poljubnih
velikostih; izvršitev naročil točna in po
ugodnih dnevnih cenah.

Za cenj. naročila se priporoča podpisana
Sodarska zadruga v Železnikih.

Industriji, krojači, obrtniki **Pozor!**
ново zelo praktično novo

Podstavek za razlikanje športnih čepic, za
razlikanje rokavov v ramah, kakor tudi istih
za izsoparjenje v ramah in okoli vratu.
Nebodno potrebno v vsaki krojaški, kakor
v krznarski delavnici. Izumitelj:

ANTON ZAVODNIK
krojaški mojster v Kranjski gori.

„ORION“
GASILNI APARATI, PRAGA
Paviljon H, št. 260.
Danes ob 3. uri popoldne so vrši
praktična izkušnja z aparati na vrtu
Narodnega Doma. P. T. interesi
dobro došli.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko
in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko
22, 10-10 vodo,
Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

PAVILJON E št. 46

Ljubljanski veliki semenj 3. do 12. septembra.

ENGROS. Double amerik., double srebrna bižuterija
Ure stenske, budilke to-
varne »Becker«. Zlato in srebro, izdelki »Zlatarke« (Pacchiaffo), tovarne v Celju
in Zagrebu. China-srebrni jedilni pribori »Sandrik«. Alpaka jedilni pribori za
hotele in restavracije.

Zlomljeno zlato v vsaki množini, kupujemo po najvišjih cenah.

F. ČUDEN
LIUBLJANA.

JFLAČIN & KO., Ljubljana
Tovarna zamaskov -
Tvornica čepova.

Telefon interurban št. 7.

Na Ljubljanskem velikem sejmu
Paviljon E, oddelek številka 57.

MODNA TRGOVINA
A. PERSCHÉ
PRED ŠKOFIJO ŠT. 21.

priporoča svojo največjo izbiro
vsakovrstne svile,
vsa modne predmete,
perilo in trikotažo.

SEMENA

vse vrste priporoča tvrdka

Josip Urbanič

LJUBLJANA, vis a vis hotel Union.

Kupuje tudi suhe gobe, laneno
seme in druge domače pridelke.

Sladna kava,
testenine in
marmelada
Paviljon „G“ št. 180

D. d. „Triglav“
v Šmarci pri Kamniku.

CIGARETNI PAPIR

žimnate in usnjate vezalke, čistilo
(krema), ličilo, mast za usnje, pralno in
toaletno milo, fine sveče; nadalje

KRTAČE

za obleko in likanje, ribanje brez in z
korenino, konjske, mazalke, zobne,
omela, motvoz (špaga), čevljarsko prejo,

TRZAŠKE BIČEVNIKE

iz prave koprive, razne biče,

NOGAVICE

ženske in moške, sukanec, „Moderc“,
kvačkanec.

ŽLICE

nože, vilice, pičce itd.

nudi po najnižjih cenah veletrgovina
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Oglašajte v „Trgovskem Listu“

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
si noi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:
COPAL VARNISH.
Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.
Fini kopalov lak
za znotraj.
SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.
Lak za kočije, najfin.
FINE COPAL CAR-
RIAGE BODY VARNISH.
Lak za kočije, fini.
PALE FLATTING
VERNISH SPRF.
Brusilni fin prep. lak.
PALE FLATTING
VERNISH UNIVERSALE
Brusilni prepar. lak.
EXTERIOR COPAL
VERNISH FINE.
Fini zračni lak.
EXTERIOR COPAL
VERNISH SPRF.
Najfinejši zračni rap. lak
PALE SICCATIVE
FLUID
Sikatif, svetel.
DARK SICCATIVE
FLUID.
Sikatif, temen.
SPRF. WELLRIGHT
VERNISH.
Lak za kočijske stalke,
najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:

barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

„MERA KL“.

Lak za pode.

„MERA KL“.

Linoleum lak za pode.

„MERA KL“.

Emajlni lak.

„MERA KL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:
JAPAN BLACK
VERNISH.
Lak za gvozdje, japan.
FINE JAPAN BLACK
VERNISH.
Fini črni japonski lak.
QUECK BLACK
VERNISH
Japan. lak s sikativom.
ISOLATING BLACK
VERNISH.
Izolirni lak.
LIQUID DRIERS PALE
Terebina svetla.
LIQUID DRIERS DEEP.
Terebina temna.
DAMAR VARNISH.
Damarov lak.
ENAMEL VARNISH
WHITE.
Emajl beli.
ENAMEL VARNISH
BLUE, RED, GREEN.
Emajl moder, rudeč,
zelen.
FINE ENAMEL
VERNISH WHITE.
Emajl bell, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Hedžet & Koritnik - Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo

PRODA SE

zaradi preureditve obrata popolnoma nov in nikoli rabljen

DIESELMOTOR na sirovo olje

(Präzisions-Hochdruck-Rohölmotor) stoječe sestave, na en cilinder, z normalno efektivno storilnostjo 40 konjskih sil (PH) in vso opremo.

ELEKTROMOTOR za veliko napetost

na vrtilni tok, za 3000 Volt, 50 konjskih sil, komplet, fabrikat A. E. G. Union.

MOTOR NA SIROVO OLJE

25 konjskih sil (PH), rabljen pa v popolnoma dobrem in porabnem stanju. — Fabrikat Marswerke.

KRANJSKE TOVARNE

železne, ključavničarske in kovinske robe

„TITAN“ D. D. :: :: Kamnik pri Ljubljani.

Raznovrstno pohištvo nudi po jako ugodnih cenah, stara, po celi Sloveniji znana trdka

IVAN DOGANLJUBLJANA,
DUNAJSKA C. 17,
(Medjatova hiša).

Detajlna prodaja izdelkov iz tovarne upognjenega pohištva I. Bahovec, nasl. Duplica.

Trgovina s klobuki in perilom
G. ČADEŽ,
Mestni trg.Galanterija, pletenine
I. KORENČAN
Mestni trg št 20 in reklamni paviljon
H — 263.Papirna in galanterijska trgovina
IVAN GAJŠEK,
Sv. Petra cesta 2.Modna trgovina
FRAN EGER
Sv. Petra cesta 2.Modna in športna trgovina
P. MAGDIČ
Šelenburgova ul. in Aleksandrova cesta
telef. št. 438.pleskarji in slikarji
JOSIP JUG,
Rimska cesta 16.Vulkaniziranje gumij
PETER ŠKAFAR,
Rimska cesta št. 11.Trgovina s poljskimi pridelki
PATERNOST & REMIC,
Rimska cesta 2.Trgovina z železnino
ERJAVC & TURK
»pri zlati lopati«,
Valvazorjev trg 7.Papir in galanterija
IVAN BAHOVEC,
Sv. Jakoba trg 7.Trgovina z urami, zlatom in srebrom.
IVAN PAKIŽ,
Stari trg 20.Specarijska in delicatna trgovina
J. FON,
Stari trg 6.Konfekcijska trgovina za dame,
gospode, dečke in deklice
FRAN LUKIČ
Ljubljana, pred Škofijo 19.**A. SCHUMI**damska konfekcija
samo na debelo.

LJUBLJANA, Gradišče št. 8.

Galanterija, drobnarija, papir
in pletarski izdelki na debelo.
Jurjevo, Ilirija, Cipulin-krema
po tovarniških cenah.**Baloh in Rosina**
MARIBOR, Grajski trg št. 3.**J. KORENČAN**Galanterija, pletenine
MESTNI TRG ŠTEV. 20.
in razstavni paviljon H, številka 263.**Josip Vidmar**
tovarna dežnikov in solničnikov
Ljubljana pred Škofijo.Velika zaloga dvokoles, otroških vozičkov,
šivalnih in različnih strojev,
pnevmatike in vsakovrstnih delov. P. Bajtel,
Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se v
popolno popravo, za emajliranje z ognjem
in ponikljanje: dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji in deli. Mehanična
delavnica: Karlovska cesta 4.„TRIBUNA“ tovarna dvokoles in
otroških vozičkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št.
Tiska tiskarna Makso Hrovatin v Ljubljani.**ANTON ŠINKOVEC**- mehanična vrvarna -
n terilnica, predilnicaKRANJ - GROSUPLJE
CENTRALA GROSUPLJE.**priporoča**svoje vrvarske izdelke
vsake vrste in množine.

Tovarna

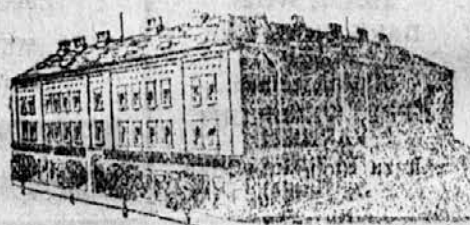
„PEKO“

čevljev

PETER KOZINA & CO.
TRŽIČPisarna, zaloga in prodaja na debelo in drobno
LJUBLJANA, Breg št. 20.Izdeluje vsakovrstne čevlje za gospode, dame, dečke, deklice
in otroke iz boks, ševro in lak usnja ter družega materijala.
Prvovrstna kvaliteta!
Najmodernejše oblike!
Konkurenčne cene!Stolarna v Sodražici
Slovenijapriporoča svoje izdelke,
kakor politirane gostilniške
in kavarniške stole, vrtno, zaklopne
stole, mize itd. Ceniki
na razpolago.**Ivan Jelačin**
Ljubljana

Uvoz kolonijalne robe

Telefon interurban številka 7.

Na Ljubljanskem velikem sejmu
Paviljon H, oddelek številka 284a.**„MERKUR“**
veletrgovina z manu-
: fakturo na debelo :
Maribor.Priporočamo našo zalogo
prvovrstnih fabrikatov čehoslovaškega
proizvoda vseh vrst
manufakturnega blaga po
dnevni konkurenčni ceni.**PRODA SE**KOMPLETNA MODERNA KA-
VARNIŠKA UPRAVA V KRANJU
PRI TISKARNI »S A V A« D. D.**KEMIČNA TOVARNA SHS**
Moste pri Ljubljani

priporoča

aluminijev hidrat, aluminijev sulfat, glinozem, galun.

Telefon: 351. — Brzjavni: Kemična Moste — Ljubljana.